

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/216/2018
Identifikačné číslo spisu: 8709204501
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8709204501.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. F., bývajúceho v Q., 2/ E. F., bývajúcej v Q., zastúpených JUDr. Lucianom Očkovským, advokátom so sídlom v Poprade, Popradské nábrežie č. 440/17, proti žalovaným 1/ Ing. F. Z., bývajúcemu v Q., 2/ Ing. Y. Z., bývajúcej v Q., o určenie hranice medzi pozemkami a vydanie pozemku, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 19 C 67/2009, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. apríla 2018 sp.zn. 19 Co 132/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. marca 2017 č.k. 19 C 67/2009-579 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali a/ určenia hraníc medzi pozemkom v ich vlastníctve a vo vlastníctve žalovaných, b/ vydania časti pozemku. Vychádzal zo zistenia, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v katastrálnom území Q, zapísaných v súčasnosti na liste vlastníctva č. XXX ako parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere XXXX m² a parcela č. XXXX/X - trvalý trávnatý porast vo výmere XXX m². Žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi susedných pozemkov vedených na liste vlastníctva č. XX ako parcela č. XXXX - ostatná plocha vo výmere XXX m², parcela č. XXXX/X - zastavané plocha a nádvorcia vo výmere XXX m², parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere XXX m², dom so súpisným č. XXX. na parcele č. XXXX/X a parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere XXX m². Žalobcovia nadobudli predmet ich vlastníctva dražbou 10. marca 1999 od pôvodného vlastníka Bane Spišská Nová Ves, š.p. v likvidácii, pričom malo ísť o pozemky vo výmere 1988 m². Rozhodnutím Správy katastra Poprad zo 16. mája 2008 o oprave chyby v katastrálnom operáte, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Katastrálneho úradu v Prešove, bola ale táto (nesprávna) výmera opravená na správnu výmeru XXXX m². Žalovaní nadobudli svoje nehnuteľnosti kúpnu zmluvou od H. T.. Žalobcovia počas konania neúspešne spochybňovali znalecký posudok a odborné vyjadrenie znalca k správnosti opravy výmery predmetnej parcely a nového označenia parciel. Výsledkami vykonaného dokazovania

mal súd prvej inštancie preukázané, že vlastnícke hranice medzi pozemkami strán sporu sú korektne evidované a skutkový stav je totožný so stavom katastra. Pri rozhodovaní vzal na zreteľ tiež vyjadrenie predchádzajúceho vlastníka parcely č. XXXX, ktorý potvrdil nesprávnosť pôvodne uvedenej výmery tejto parcely a tiež to, že následne po rozhodnutiach katastra predal zvyšnú časť parcely č. XXXX/X právnenému predchodcovi žalovaných. Zvyšnú časť tejto parcely - podľa názoru súdov - nemohli nadobudnúť žalobcovia do vlastníctva ani právnym titulom vydržania, lebo už počas plynutia vydržacej doby dochádzalo medzi nimi a právnym predchodcom žalovaných k nezhodám o hranice medzi ich pozemkami, čo spochybňuje ich dobromyseľnosť. Na tomto podklade dospel k záveru, že žalobcovia sa (pozmenenou žalobou) nedôvodne domáhajú určenia hranice a vydania pozemku; žalovaní nijako nezasahujú do vlastníckych práv žalobcov. Uviedol tiež, že v civilnom sporovom konaní súd nemá právomoc posudzovať (naprávať) rozhodnutia vydané katastrálnymi orgánmi.

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Prešove rozsudkom z 24. apríla 2018 sp.zn. 19 Co 132/2017 napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dospel k záveru, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na správnych skutkových a právnych záveroch, ktoré aj primerane odôvodnil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Vychádzajúc z petitu žaloby označil za neopodstatnenú odvolaciu námietku, že súd prvej inštancie nerozhodol o určení ich vlastníctva. Aj podľa odvolacieho súdu bol znalecký posudok podaný v súlade so zákonom a pokiaľ mali žalobcovia pochybnosti o jeho správnosti, mohli navrhnúť nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania; túto možnosť ale nevyužili. Súd prvej inštancie správne vychádzal z rozhodnutí katastrálnych orgánov a správne tiež konštatoval, že preskúmať ich správnosť nemožno v civilnom sporovom konaní, ale len v rámci správneho súdnictva.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že postupom súdov bolo zasiahnuté do ich práva na spravodlivý súdny proces. Súdov totiž neakceptovali ich námietku, že katastrálne orgány bez „akýchkoľvek písomných podkladov a právoplatných dokladov vytvorili novú nehnuteľnosť - bez akéhokoľvek vyznenia majiteľa“, ktorú zapísali ako vlastníctvo Železozrudných baní, š.p. v likvidácii. Parcela č. XXXX/X bola takto „vytvorená v rozpore s právom“. I keď postup katastrálnych orgánov (žalobcami označený za „vedomý podvod“) bol v rozpore so závermi vyjadrenými Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rozhodnutí sp.zn. 8 Sžo 247/2010, súdy neakceptovali argumentáciu žalobcov, podľa ktorej predmetné katastrálne rozhodnutia sú „ex tunc neplatné“ a vydané „nekompetentným orgánom“. Podobne sú nesprávne aj zistenia súdneho znalca. Podľa presvedčenia žalobcov došlo k vecne nesprávnenému rozhodnutiu súdov tiež v dôsledku toho, že súdy vychádzali zo súčasného mapového listu (zachytávajúceho stav po rozhodnutiach katastrálnych orgánov), a nie pôvodných podkladov zachytávajúcej situáciu pred rokom 2004, t.j. pred vydaním nesprávnych katastrálnych rozhodnutí. Nesprávnosť rozhodnutí súdov potvrdzujú aj podkladové údaje geometrických plánov, ktoré predložili žalobcovia, súdy ale na ne neprihľadali s odôvodnením, že sa netýkajú priamo spornej hranice pozemkov. Z týchto dôvodov žiadali rozhodnutia súdov oboch inštancií zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaní sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že jej dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa v zátvorke odkazuje na „ÚS“, ide odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“).

7. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť ich dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení a máriaca možnosť jeho aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Postupom súdu v zmysle uvedeného ustanovenia je iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť návrhom uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017). Tieto právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

10. Obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) naznačuje, že žalobcovia namietajú nedostatky v odôvodnení napadnutého rozsudku vedúce podľa nich až k nepreskúmateľnosti. V zmysle stanoviska najvyššieho súdu R 2/2016 zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia procesnú vadu konania odlišnú od zmätočnosti. Len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Senáty najvyššieho súdu považujú toto stanovisko za naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

11. K dovolacej argumentácii žalobcov dovolací súd uvádza, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Pritom konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu (I. ÚS 259/2018). Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inšancií (chápaných ako celok) je dostatočne zrejmé, čoho sa žalobcovia (pozmenenou žalobou) domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a ktoré závery zaujal k právnemu posúdeniu súdom prvej inštancie. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobcov, že odvolací súd svoje

rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

12. Pokiaľ žalobcovia vytýkajú odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie (napríklad zohľadnenie súčasných, a nie pôvodných mapových podkladov, neprihliadnutie na údaje uvedené v nimi predložených geometrických plánoch, nezohľadnenie „protiprávneho vytvorenia parcely“, prehliadnutie nesprávností znaleckého posudku), najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, I. ÚS 219/2019).

13. Žalobcovia zreteľne vyvodzujú prípustnosť ich dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Podľa ich presvedčenia mali vychádzať z toho, že aj v civilnom sporovom konaní je súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozhodnutí katastrálnych orgánov, ktoré sú „neplatné“ a vydané „nekompetentnými orgánmi“. Najvyšší súd preto uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Na tom zotráva aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 24/2017 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

14. Na doplnenie vyššie uvedeného dovolací súd dodáva, že aj ústavný súd zastáva názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (II. ÚS 382/2013, IV. ÚS 196/2014)

15. So zreteľom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

16. Len pre prípad, že žalobcovia (tvrdiaci nesprávne právne posúdenie veci súdmi) azda vychádzajú z prípustnosti ich dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd uvádza, že podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Žalobcovia v dovolaní uviedli, že súdy sa neriadili právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 8 Sžo 247/2010. Súdy sa ale v danom prípade neodklonili od právnych záverov vyjadrených v tomto rozhodnutí, v zmysle ktorých sa súdny prieskum (správnosti) rozhodnutí administratívnych orgánov na základe žalôb alebo opravných prostriedkov uskutočňuje (len) v správnom súdnictve (teda nie v civilnom sporovom konaní). Prípustnosť dovolania žalobcov preto nevyplýva ani z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

17. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd omietne dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

18. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.